

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR: Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor. Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.		Felelős szerkesztő: BITTERMANN SÁNDOR.	Kiadótulajdonos: BITTERMANN NÁNDOR.	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.
--	--	--	---	---

Egészségügyi berendezkedések Zomborban.

Irta: **Dr. DUCHON JÁNOS.**

A két-három hét előtt tömegesebben fellépett és bejelentett skarlát-esetek megjárták azóta a hivatalos bürök poros országutját s a hegyek vajudása megszülte — a plakátot. Pompás találmány a plakát! A régi jó időkben, mikor a kultúra hullámai még nem vertek oly magasan, mint napjainkban, a dobszó volt a közvélemény ébresztgetője. Hogy hol nyitnak meg új korcsmát, amelyben jó hideg és meleg ételekről „mindenkor gondoskodva lesz“, hol lehet friss disznóhúst és pompás hurkát meg kolbászt kapni, hol bolondítja a demagóg, meg a képviselőjelölt hiszékeny publikumát, — ma már nem az éles hangú dob, hanem a türelmes s legfeljebb nagyságával vagy színével kiabáló plakát adja tudtul. Most a városi tanács a közegészségügy szolgálatába állítja a plakátot is, a szerény, a polgári, az igénytelen plakátot, a hurkák és kolbászok, a vendéglők és adóintelmek rövidlélezetű hirdetőjét. Azaz, hogy a plakátot is?! Vagy talán csak a plakátot! A plakát türelmes és ha fehér színű, még szerény is. Nem mond se többet, se kevesebbet, mint amit reá biznak. Nem mondja el az anyák aggodalomban elvirrasztott éjjeleit, az apák nyögő fohászait és a nagy tömegből ki-kiütő türelmetlenebbek elkeseredett káromkodásait. Ez a plakát sem mond hát többet el, mint amit reá biztak: hogy a „vörheny“ tömegesebben lépett fel s hogy aki a vörhenyt el akarja kerülni, az iparkodjék vele ne találkozni, ha pedig már elkerülhetetlen a vele való találkozás, iparkodjék valamelyik divatban lévő szentnek a protekcióját megszerezni. Mert a városi tanács csak

plakáttal szolgálhat, amely engedelmes és titoktartó és ezért nem beszél a kanyaróról, a szamárhurutról, a tifuszról, a tüdővészről, amelyek hol tömegesebben, hol szórványosan, de állandóan és makacs ragaszkodással kísérik lép-teinket. Hiszen, ha ezek a félelmetes nyavalyák a városi tanácsnak bölcseségétől vagy a plakátoktól megijednének, akkor mi orvosok már régen valami okosabb foglalkozásra adtuk volna a fejünket, mert nincs városi tanács, amely az okosságtól ne pukkadoznék s mert a plakát a járványos betegségek leküzdésére és tovább terjedésének a meggátolására valóban a legolcsóbb eszköz. Hiszen százával nyomtatják egy pár koronáért.

Mikor pedig az Urnak ezerkilencszázhetedik esztendejében, a kulturális haladás embervédelemről is elnevezett huszadik századában, a famozus plakát szerényen meghuzódik Zombor város utcáinak a sarkain: dölyfös pöffeszkedéssel kanyarog végig ugyanezek az utcákon a félelmetes, a pestises, az undorító, a büzt és sorvadást lehelő, dögleletes árok, melynek partjain ki-könyökölve hangos hahotával fogadják az utálatos betegségek fertőző anyagai a városi tanács szégyenkező hiradójt.

A „vizlevezető“ árok, melynek partjain nyári estéken annyi szerelmes sóhaj és epedő vágy kél szárnyra, hogy helyét halálthozó miazmák foglalják el, a város legnépesebb utcáin kanyarog végig s hova-tovább átalakul nyitott kloakává. Három bérkocsialomás fe-káliái, két gőzfürdő szennyvize, a tej-csarnok fejrnyétől telített mosóvize szerencsés összhangba csendül azzal a sok piszokkal, amit megóvnak, tetszés szerinti mennyiségben és minőségben a legegyszerűbb uton bocsájtanak bele. Azaz, hogy nem mindig a legegyszerűs-

sebb uton, mert például a Vadászkiút szennyvize meglehetősen görbe uton jut bele. Egész kis történetje van ennek a fiókkloakának. Eleinte egyenesen és fedett csatornában vezetett be az Apatini- (most Thököly!) uton az udvarból a főárokba. Valami városmentő elme ahhoz kigondolta, hogy úgy nem lehet belsőleg ellenőrizni a csatorna tartalmát, kapták magukat tehát és betemetették és most az ut másik szélén meg nyitott csatornában a harmadik házig; ahol merész kanyarulat-tal vág át az innenső oldalra. Mert bezzeg nem csak szemmel láthatólag, hanem — majdnem azt mondhatom kézzelfoghatólag — orralfoghatólag lehet ellenőrizni a csatorna „tartalmát“.

Hogy azután télen ebben a mérhetetlen szennyben vigan élősködő bacte-riumok és patkányok valahogy meg ne hüljenek, a gőzmalom és a gőzfürdők meleg vize ingyen fűtéssel látja el őket.

A tudományos vizsgálatok kiderítették, különösen a pár év előtt Wienbe behurcolt pestis alkalmából, hogy alsóbbrendű emlősök, ezek között főképp a patkányok és egerek igen alkalmas tenyésztői a fertőző betegségeknek. Városunk ezen nevezetessége pedig csak úgy hemzseg a patkánytól s így ha ránk nyitná egy szép napon a kolera, vagy a pestis az ajtót, ugyancsak meggyülne a dolga a plakátoknak.

Sokáig azt hittem, hogy ez az öreg, becsületes árok — ujszülött macskakölykök és kutyakölykök csendes nyugvóhelye — azért rugta oldalba egykori becsületes foglalkozását, a vizlevezetést, mert azóta több lett a szenny Zomborban, hiszen megnövekedett a város, míg ma rájöttem a tulajdonképpeni okra, arra t. i., hogy nincs a jámbornak többé mit leve-

FENNÁLL 1824. ÉV ÓTA.

Husvéth István

műfestődjé és kémiai tisztító intézete Zomborban.

282-50-18

Elfogad uri, női és gyermekruhákat
TISZTÍTÁSRA ÉS FESTÉSRE
 a legolcsóbb árak mellett.

zetni. A szegény öreg Szentgyörgy-téri ártézi kut a végelgyengülés szomorú napjait éli, csak cseppenként bocsátja bele belsejéből a vizet.

A többi négy ártézi kut az u. n. „rendezés“ különböző stádiumaiban van. A felsővárosi képezi ebben, a leg-alább egy évre terjedő „rendezésben“ a legelhaladottabb, a cservenkai pedig a legkezdetibb stádiumot. Kivétel nélkül megegyezik azonban mind abban, hogy környéküket, a hatóságilag megállapított vízmerítés idején, hajmeresztő káromkodás, féktelen dulakodás, szóval a legelképzhetetlenebb rendtelenség tölti be. Kettőnél — az igazság kedvéért meg kell állapítani — áll ugyan rendőr, de a szelenceit például csupán a felsőbb hatalmak gondozására bízták. Meg aztán az az egy szál rendőr talán úgy is járna a rakoncátlan inasok és cselédek között, mint a hogy járt az a társa, akit az inasiskolából kijövő s már-már a közbiztonságot veszélyeztető inasok megfélemezésére állítottak oda. A gyorslábú suszterinas oda sompolygott hozzá s a következőleg aposztrofálta a rend komoly órét: rendőrbácsi, maga ne féljen, magát mi nem bántjuk.

(Vége köv.)

Kilépések a függ. és 48-as pártból. Az elégedetlenek száma ismét megnövekedett, — de nem képesek oly egységes csoport megteremtésére, amely erőre számottevő ellenzék adhatna a kiegyezés kérdésében. Számosan vannak közöttük olyanok, akik kerületüknek az országos közvéleménnyel szembe helyezkedő különvéleménye miatt ugyan kiléptek, de azért nem hajlandók a nemzetiségiek és horvátok ármánykodását támogatásukkal elősegíteni. Ilyen célzattal — biztosan tudjuk — nem lehet egy magyar képviselőt sem vádolni, de a rövidlátók nem veszik észre, hogy a mai zavaros helyzetben ezt az eredményt akkor is mily könnyű elérni, ha csak ellenzéki kellemetlenkedés is a cél. A bírálat és támadás az ellenzék joga. Mondják el véleményüket, igyekezzenek eszméiknek minél több hívet toborozni. De ilyen helyzetben, amikor az ország érdekét, alkotmányos jogainkat veszély fenyegeti, midőn nap-nap után a nemzet belső ellenségeivel a horvátokkal szemben kell a magyar parlament tekintélyét megvédeni, minden hazafias ellenzéknek más kötelességeket és határokat szab meg a helyzet. Nem hisszük, hogy a kilépők közül sikerülne oly ellenzékot összehozni, amely ezen rosszakaratu, — egyenesen a parlament munkálkodását megakadályozni célzó küzdelemben a nemzetiségiek és horvátok uszályhordozóivá szegődnék. Ma ismét hárman léptek ki: Polónyi Géza a volt igazságügyminiszter, Molnár Jenő és Szappanos István. Kilép még: Polónyi Dezső és Farkasházy Dömötör. Ezekkel együtt tehát 16-ra emelkedett a kilépők száma, akiknek teljes névsora: Hentaller Lajos, Barta Ödön, Nagy György, Szász József, Dobroszláv Péter, Pilisly István, Wesselényi Ferenc báró, Urmánczy Nándor, Polónyi

Géza, Polónyi Dezső, Molnár Jenő, Szappanos István, Farkasházy Zsigmond, Benedek János, Lengyel Zoltán és Bozóky Árpád; ezekhez hozzászámítva a két pártönkivüli képviselőt Hock Jánost és Uray Imrét, a diszidens képviselők száma volna 18. A tizenkilencedik Olay Lajos, ki, amidőn meghallotta, hogy Polónyi Géza kilépett, azonnal visszaszökött előle a függetlenségi és 48-as párt kötelékébe.

„Törvényhatósági bizottsági tagok választása.“

E cím alatt a „Bács megyei Függetlenség“ egy hosszabb cikkben kioktatja a választó közönséget, hogy milyen megyebizottsági tagokat válasszanak, mert „vármegyénk sorsára és jövőjére, gazdasági és kulturális haladására nagy, sőt döntő befolyással bír az, vajjon milyen emberek, milyen erővel, hivatottsággal és lelkesedéssel állanak feltve őrzött önkormányzatunk élén.“ A pointja pedig ennek a cikknek csak az, és csak az akart lenni, hogy ne községi jegyzőket válasszanak megyebizottsági tagnak, hanem „független“ polgárokat, „akik a nép ügyes-bajos dolgait ismerik és átérzik, a közgyűlésen felszólalnak és dolgoznak.“ Nagyon fáj cikkirónak, hogy a községek eddig annyi jegyzőt választottak megyebizottsági tagnak, pedig ezek nem mernek szembe szállani sem a főispánnal, sem az alispánnal, sem a főszolgabíróval és mert főnökeiket választják, nekik vice verza a haja szála sem görbül meg és így az igazságot és páratlan ellenőrzést „joggal követelő polgárság bizalma“ rendül meg; — továbbá „független“ értelműeknek, határozott és nyílt fellépésüknek kifejezést sem tudnak adni, mit igazol, hogy a közgyűléseken nem szólalnak fel — szóval, hogy nem Lengyelzoltánoskodnak, — azért „nem oly bizottsági tagokra van szükségük, akik a multban a liberális, jelenleg a függetlenségi, jövőben pedig az isten tudja milyen párti főispán emberei, hanem egyesegyedül olyanokra, akik függetlenül gondolkodnak, érzékelnek és cselekszenek úgy az egyik, mint a másik főispán alatt“ —

Bizony nagyon szép és megszívlelendő frázisok ezek, tisztelt cikkirő, de mert logikája hamis és felette alkalmas a törvényhatóságokról szóló 1886. évi XXI. t. c. kellő ismerete nélkül a nagy közvélemény megtevesztésére, a melyen tisztelt szerkesztőség szíves engedelmevel szükségesnek tartottam úgy is mint jegyző, de úgy is mint teljesen függetlenül gondolkozó és érző megyebizottsági tag azokhoz a következő reflexiókat fűzni.

Mindenekelőtt legyünk tisztában azzal, hogy a lejáratás e dicső korszakában a vármegyei jegyzői kar ellen is, egynéhány vármegyei lapban egy idő óta rendszeres hajsza folyik, főleg választások és más sátoros ünnepek előtt.

Pedig az igazságot szolgáló hivatott sajtótól joggal elvárható, hogy a vármegye egyetemét képező községek ezen valóságos teherhordói odaadó és lelkes munkásságukért több elismeréssel nyilatkozzon, mint amennyi nekik a testet-lelket gyöttrő munkásságukért osztályrésziül jut; több erkölcsi támogatást érdemelnek azok, akik egyenként és összesen a legnagyobb áldozatok árán szüntelen szorgoskodnak a magyar nemzet nagy palotájának megdülhetlen alapkövén és akiknek

vállain nyugszik javarészt a magyar nemzet hatalmának kiépítése az egyes községek kulturális és közgazdasági jólétének előmozdítása és fejlesztése által.

Eddig ha községeinkbe kivétöltek a kritizálni szerető városi urak és bő tapasztalatokkal bővelkedő tolforgató jóakaróink és elfogulatlanul látták a községi jegyző lelkettestet gyöttrő munkásságát és ilyenkor figyelmükre méltatták munkásságának gondterhes százféleségét, melyekkel községének és azok minden egyes lakójának javáért és érdekeiért küzd, igaz, meleg elismeréssel nyilatkoztak meg rólunk a fehér asztalnál, de, amint a politika lép előtérbe, amikor egy nagy tömeget maszlagnolni és egy irányban terelni az egyéni érdek, akkor pária a falusi jegyző, ki utját állja minden haladásnak, mert nagy problémák megoldására „sem erővel, sem hivatottsággal és lelkesedéssel“ nem bír.

Szerénytelenség lenne részünkről ezen feltevésekkel vitatkozni és azért a művelt elfogulatlanul ítélő közönséggel szemben arra rá sem szorultunk, sem annak bizonyítására: átérzi-e a jegyző a nép „ügyes-bajos dolgait?“ és mint ilyen, hivatott-e ezeknek, valamint az egyes községek érdekeinek e vármegyei törvényhatóság előtti helyes szolgálatára és képviselésére?

Mert, aki tisztában van a vármegyei közgyűlés hatáskörével, melyet az 1886. évi XXI. t. c. a vármegyei autonomiára reá ruház, — az nagyon jól tudja azt is, hogy a vármegyei törvényhatóság nem az efele törvényeket gyártó fiók parlament, amelynek közgyűlésén sokat szónokolni, interpellálni és erőfeszítő munkát lehetne végezni, mert önkormányzatának tételes törvények által szabályozott szűk korlátai kivéve egyes szabályrendeletek alkotását, a törvényhatósági közlekedési vonalak, közművek, építkezésének stb. feletti intézkedéseket — elvéve pedig közérdekű, országos ügyekkel való foglalkozásokat — és mintegy 130 község és város által másodfoku elbírálásra heterjesztett ügyek száma meg sem engedik, hogy egy-egy közgyűlésre kitűzött százféle ügyekhez a bizottsági tagok feltűnő módon hozzászólhatnának, mert hisz az ügy természeténél és sokféleségénél fogva a legtöbbjére csak saját lokális ügye gyakorol érdeklődést — és így időfecsérlő hosszas szónoklások és hozzászólások által nem egy, de pár napos közgyűléseket kellene tartani — vajon kik számára, hisz így is rendszerint üres a törvényhatósági tanácsterem és még szerencse, hogy annyi jegyző a bizottsági tag, mert a sok „független“ megyebizottsági tag közül még azok látogatnak el a közgyűlésekre a legtöbbször.

Szólnak-e hozzá ezek a jegyzők a közgyűlési tárgysorozathoz, statisztika nem áll rendelkezésemre, de annyit határozottan tudok, hogy mások, „függetlenebb“ megyebizottsági tagok sem erőltették meg magukat, sem a multban, sem a jelenben, de annyit tudok, hogy a közgyűlési tárgysorozat legtöbbje jegyző keze műve, akik rendszerint külső tevékenységükkel számolnak be a közgyűlés előtt leginkább azok érdekében, akik bizalmából és többnyire a népakarat szeretetéből tagjai a törvényhatóságnak.

De ezekkel nem azt akarom állítani, hogy a vármegye ezen önkormányzatával okunk lenne melegen szimpatizálni, vagy hogy ideális közigazgatás-e az, ha pár óráig tartó közgyűlésen 3—400 ügyet is sikerül a közgyűlésnek ledarálni; — de kérdem: jobb

lesz-e közigazgatásunk, ha majd akadnak számosabban szónokolni tudó és szónokolni szerető bizottsági tagok?

De különben is jól tudhatja a tisztelt cikkíró is, hogy a közgyűlési tárgyak sorsa rendszerint nem a közgyűlésen dől el, hanem az állandó választmányban, mert az önkormányzat fontosabb ügyeit ez készíti elő (48. §.), melynek tagjai azonban kültisztviselők és községi elöljárók nem lehetnek.

Azután a jegyző megyebizottsági tagsága azon szempontból, mert főnökeivel kollízióba nem jöhet és azok ellen kifogásokat sem emel, tekintetbe szintén nem vehető, mert eltekintve attól, hogy ilyen nevezetesebb kifogásokat a „függetlenebb” megyebizottsági tagok a mai napig ember emlékezet óta vármegyénk tanácstermében egyáltalán nem tettek, a hivatkozott törvény 50. §. határozottan elrendeli, hogy a megyei törvényhatósági bizottságnak községi elöljáró tagjai akkor, amidőn tisztviselőnek ellenőrzési felelősség alól való felmentése, ellenük a fegyelmi törvény értelmében vizsgálat elrendelése, avagy azoknak hivatalból való felfüggesztése forog szönyegen, szavazatukkal a határozat meghozatalához nem járulhatnak.

Nohát miért feltűnik cikkíró a vármegyei önkormányzatot a községi jegyzőtől, ha annak az ügyeket előkészítő választmányban helye úgy sincsen? és megyei tisztviselők elleni ügyekben szavazatukkal úgy sem dönthetnek?

Avagy nem elég független a választmány sem a cikkíró előtt? No, ha neki ezen tagok sem elég függetlenek, ám ottan van még 300 virilista is, akik már vagyoni állásuknál fogva is remélhetőleg elég függetlenek ahhoz, hogy szabad véleményüknek kifejezést adhassanak, ne csak egy járási főszolgabíró, hanem egy alispán, sőt főispán ténykedései fölött is.

Miért nem ostromozza cikkíró ezeket a „függetleneket”, amiért minden egyes közgyűlésen legalább egy tisztviselőt nem fálnak fel és miért nem ostromozza a mindenkor főispánokat és a vármegyei vezetőket azért, miként azt cikkíró állítja, hogy a bizottsági tagok „nem független” tagjaitól elvárják, hogy hitük és lelkiismeretük ellen cselekedjenek?

Eddig sem tettünk hitünk és meggyőződésünk ellenére és miként a vármegyei vezetők ezt nem követelték tőlünk a múltban és nem követelik tőlünk ma sem, úgy a jövőben is csak azt fogjuk tenni, amit lelkiismeretünk diktál és községeink és választóink érdeke megkövetel.

De szívesen elismerem azt, hogy sok községi jegyző cselekvésére és elhatározására befolyással lehet a vármegyei vezetőség egyéni jelleme, politikai hite, munkássága — meg a köznek baj se származik ebből — de hát kérdezem: Ön, tisztelt cikkíró ur, ilyen befolyásokat nem ismer, vagy nem ismert soha? Avagy a tisztelt törvényhatósági bizottsági tagok ettől egytől-egyig mind befolyásmentesek? Hisz még a mindennapi pártéletben is dominálnak az ilyen befolyások — csak szét kell nézni és kiki, még Ön is meglátja azt saját háza táján.

Egyébként a jegyzők megyebizottsági tagsága, mi titkos szavazás alapján történik, törvényes alapon áll. Ha rossz a törvény, ott az illetékes törvényhozás, de ne álljanak ki avatatlanok lelketlenül az utca sarkára valótlán frázisokkal agitálni egyes osztályok ellen, szítani a gyűlöletet, mert holnap majd kifogás lesz az ügyvédek ellen, máskor meg

az orvosok és más diplomás személyek, iparosok, gazdák és kereskedők ellen, — közviszonyaink végtelen kárára!

Hogy sok jegyző megyebizottsági tag, ennek örvendetes lélektani magyarázata a községek bizalma és szeretete jegyzőjük iránt és egyedül illetékes elismerése ez munkásságának.

Hisz tisztelt cikkíró, nem Önök törődnek atyaiilag a községek és lakosságának százféle ügyes bajával, hanem egyedül a velük élő községi jegyző, akit Önök pártédekből még saját fészkéből is kitennének.

Kiss Gyula,
jegyző.

Közigazgatási bizottsági ülés a vármegyénél.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 12-én Fernbach Károly főispán elnöklete alatt rendes havi ülését tartotta meg.

Fernbach Károly főispán az ülés megnyitása előtt meleg szavakkal emlékeztet meg Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató 40 éves szolgálati jubileumáról és kéri, hogy a vármegye közönségének érdekeit továbbra ép oly lelkiismeretes buzgalommal istápolja a jövőben, mint a múltban tette.

A sok évi buzgó fáradozásnak, önzetlen munkálkodásnak, igazság szeretetének legszebb jutalma bizonyára az a ragaszkodás, mellyel ez alkalommal a tisztviselők szeretett főnököket elhalmoztak. Adja az Isten, hogy körünkben, a közjavit célzó áldásos munkálkodásával minél tovább megmaradjon.

A főispán üdvözlétére hatalmas éljen zugott fel, amelynek elcsillapultával Popp György kir. tanácsos keresetlen szép szavakban mondott köszönetet a főispánnak a megemlékezésért, a bizottsági tagoknak a szíves ovációért.

Kora fiatalságom óta állok — úgy mond — a kincstár szolgálatában. Mindenkor kötelességemnek tartottam annak érdekeit tőlem telhetőleg megvédeni. De ebben az irányban sohasem vezetett a törvény rideg betűje, hanem hivataloskodásomba belevittem a szívet is. Én is ember vagyok. Én épen úgy érzek, mint más. Magamból kiindulva, magamat kiismerve, méltányoltam mások jogos és igazságos kérelmeit és azokat támogattam — amint ügyköröm megengedte.

Köszönöm Méltóságodnak és a bizottság tagjainak is a szíves megemlékezést és kérem, hogy működésemben továbbra is támogatni kegyeskedjenek.

Faragó János kir. tanfelügyelőt, aki Bács-Bodrog vármegye kir. tanfelügyelőjévé történt kinevezetése óta ma először vett részt a közigazgatási bizottság ülésén, Fernbach Károly főispán szintén üdvözölte és az ülést megnyitotta.

Jelen voltak: Fernbach Károly főispán, Vojnits István alispán, Michailovits Kornél főjegyző, Scultéty Ferenc árvaszéki elnök, dr. Mikosevits Kanut főügyész, Sztankovits György kir. főmérnök, az álamépítészeti hivatal főnöke, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Faragó János kir. tanfel-

ügyelő, Eigl József apátplébános, Karácson Gyula, kir. tanácsos, dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos, Rác György közigazgatási előadó, Popovits Aurél főügyész helyettes, Scherer Rezső aljegyző, a bizottság jegyzője.

Köszadók.

Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelentése szerint a vármegyei községek állása a következő:

Egyenes adóban 1907. október hóban befizettetett 894,294 K 40 f., 1906. október hóban befizettetett 1.077,453 K 31 f. Az elmúlt hóban kevesebb 183,158 K 91 f. 1907. január 1-től október hó végéig befizettetett 7.785,168 K 32 f., 1906. január 1-től október végéig befizettetett 6.985,590 K 92 f. Ez ében több 799,577 K. 41 f.

Hadmentességi díjban 1907. októberben befizettetett 34,345 K 26 f., 1906. októberben befizettetett 21,112 K 76 f. Elmúlt hóban több 13,232 K 50 f. 1907. január 1-től október végéig befizettetett 109,056 K 82 f., 1906. január 1-től október végéig befizettetett 61,141 K 38 f. Ez ében több 47,915 K 44 f.

Bélyeg- és jogilletékekben: 1907. október hóban befizettetett 267,321 K 67 f. 1906. október hóban befizettetett 857,976 K 28 f. Elmúlt hóban kevesebb 590,654 K 61 f. 1907. január 1-től október végéig befizettetett 2,736,079 K, 1906. január 1-től október végéig befizettetett 3,040,719 K 50 f. Ez ében kevesebb 304,640 K 50 f.

Fogyasztási és italdobban 1907. október hóban befizettetett 96,799 K 84 f., 1906. október hóban befizettetett 102,764 K 14 f. Elmúlt hóban több 5964 K 30 f. 1907. január 1-től október végéig befizettetett 974,071 K 32 f., 1906. január 1-től október hó végéig befizettetett 978,875 K 80 f. Ez ében kevesebb 4804 K 98 f.

Tanügy.

Faragó János kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a közoktatásügyi miniszter Aradi Árpád mosonvármegyei kir. tanfelügyelői töltnöket Bács-Bodrog vármegye területére nézve a szakértő iskolalátogatói teendőket ellátásával megbízta. Jelenti továbbá, hogy Szond község határában fekvő Fernbach-pusztán áll. népiskola szerveztetvén, ezen iskolához Mátrai Ferenc okl. tanító neveztetett ki.

A sajkásgyörgyei áll. elemi népiskolánál megüresedett tanítónői állásra Finta Viktória okl. tanító lett kinevezve.

Az elmúlt hónapban a tanfelügyelőség részéről meglátogattak: a csantavéri áll. elemi r. kath. és izr. népiskolák, az iparos tanonciskola és kiseddóvoda, továbbá a bajmoki r. kath. és izr. elemi, a közs. iparos tanonciskola és kiseddóvoda.

Kir. ügyesség.

Popovits Aurél kir. táblai főügyész helyettes jelenti, hogy a zombori kir. törvényszéki fogházban a rend és tisztaság példás, a felügyelet és biztonság kifogástalan, szökési eset nem fordult elő. Letartóztatott nem volt gyógykezelés alatt. Az egészségi állapot jó; ragályos betegség nem fordult elő.

Az élelmezés kifogástalan. A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés nem alkalmaztatott. A múlt hóban 40 letartóztatott volt elhelyezve és pedig elzárásra 2, fogházra 6, börtönre 24, fegyházra 2, állami fogházra 1. Felelbezés alatt álló vizsgálata fogoly 3, elítéletlen vizsgálati fogoly 2.

Az apatini, hódási és kulai kir. járásbírósi fogházakban úgy a rend, mint tisztaság és közbiztonság kifogástalan.

Államépítéssel.

Sztankovits György kir. főmérnök jelenti, hogy a törvényhatósági közutak és az azokon levő műtárgyak állapota kielégítő.

A folyó évi fentartási kavics fedanyag szállítása folyamatban van, kevés kivétellel befejeztetett és bizottságilag felülvizsgáltatott és átadatott.

Az állami beruházásból a vármegye területén 31 helyen engedélyezett utépítések közül a földmunka csekély kivétellel befejeztetett, az építéshez szükséges köanyag szállítása a topolyai—bajszai törvényhatósági közut 0—5.625 km. szakaszán befejeztetett, a köalap lerakása, kavics betertítése és hengerelési munka folyamatban vannak; a baja—melykúti törvényhatósági közut 8.65—12.3 kmen a köanyag szállítása kevés kivétellel befejeztetett; a csávoly—katymári törvényhatósági közut 16.75—20.064 szakaszára szükséges kavics átrostálása elrendeltetett és az utszakaszra való fuvarozása folyamatban van. Az utépítéshez szükséges köanyag szállítása folyamatban van:

a bács—zsablya—titeli törvényhatósági közut 94.84—96.45 km szakaszon Tündéresen; a tiszakálmánfalvi vasuti állomáshoz vezető 0.8 km hosszú törvényhatósági közut; a kátyi vasuti állomáshoz vezető 1.80 km törvényhatósági közuton;

a zombor—palánkai törvényhatósági közut 12.6—15.2 km Bácsstóváros és Bóroc között; az apatin—gombosi törvényhatósági közut 14.2—19.5 km Szond község és a gombosi rév között;

az újvidék—szegedi törvényhatósági közut 48.815—58.283 km Obecse és Péterréve között;

az újvidék—szegedi törvényhatósági közut 66.0—70.087 km Ada és Mohol között.

A vasuton szállítandó köanyag szállítása vagon hiány miatt szünetel és a szállítási díjkezdvezmény megadása után a jövő évi januárban lesz eszközölhető.

A Zomborban felépítendő törvényhatósági utmesteri és gépkezelői lakás, raktárak és melléképületek építése a vállalkozók munkásai által előidézett sztrájk miatt szünetel. A két épület tető alatt áll.

A közigazgatási bizottság felhívta a vármegye alispánját, hogy a jelentékeny utadó hátralék behajtása iránt erélyesen intézkedjék.

Közegészségügy.

Dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos, főorvos jelenti, hogy a közegészségügyi állapot a vármegye területén fellépett nagyobb számú heveny fertőző kórok következtében nem volt kedvező.

Ezen tömeges fellépés egyes községekben mint Szilbács, Szond, Dérnye, Hódság és Szilbereken járványos alakot öltött, miért az összes iskolákban az előadások be lettek szüntetve, a védelmi intézkedések helyes keresztülvitelének tudható be, hogy a vörheny esetek száma immár csökkenőben van s így remélhető, hogy esen járványos kór rövid idő alatt meg fog szünni.

Csökkent a váltóláz és az influenza. Előfordult:

Roncsoló toroklob 18 községben: Bajmok, Bogyán, Hódság, Dérnye, Kula, Obecse, Bácsföldvár, Topolya, Kossuthfalva, Mozsor, Káty, Csurog, Ada, Martonos, Mohol, Magyarakanizsa, Órszállás, Oszivac és Zenta területén. Megbetegedett 108, meggyógyult 81, meghalt 8, ápolás alatt 9.

Vörheny 31 községben: Katymár, Csátalja, Szond, Nemesmilitics, Dérnye, Szilberek, Hódság, Bogyán, Vajszka, Kula, Torzsa, Cservenka, Szenttamás, Bácsföldvár, Palánka, Opalanka, Ujpalánka, Szépliget, Szilbács, Pacsér, Csantavér, Topolya, Petrőc, Kölpény, Urszentiván, Mozsor, Csurog, Oszivac, Uj-szivac, Órszállás, Kerény és Zenta. Megbetegedett 573, meggyógyult 280, meghalt 109, ápolás alatt 184.

Kanyaró 6 községben: Bácsordas, Bajmok, Paripás, Cservenka, Nádálja és Magyarakanizsán 91 esettel. Meggyógyult 58, meghalt 14, ápolás alatt 19.

Hagymáz 18 községben: Madaras, Torzsa, Verbász, Kula, Nemesmilitics, Vajszka, Obecse, Bácsföldvár, Szenttamás, Topolya, Baja, Kossuthfalva, Feketehegy, Csurog, Káty, Magyarakanizsa, Mohol, Órszállás és Zenta. Megbetegedett 119, meggyógyult 69, meghalt 17, ápolás alatt 33.

A szépligeti gyógyszertár személyes üzleti joga Nagy Jenőről Horváth Imre okl. gyógyszerészre ruházott át.

Fütyty.

Megfoghatatlan az Isteni Gondviselés teremtő ereje. Bámulatos. Emberi elme fel nem éri. Az el — és el nem ismert bölesek a természet titkait kutatva, hatalmas lépéssel haladnak az ismeretlenség sötétségében . . . hátrafelé. A lehető legegyszerűbbnek látszó tünemények tanulmányozására életüket áldozzák és bizony valljuk meg — eredménytelenül. Kiszámították, hogy az Ég és föld minő távolságban vannak egymástól. Oly készülékeket találtak fel, amellyel megméri a tollat, a vizet, a levegőt: az időjárást a Meteorológiai Intézet előre megjósolja: kutatnak arany után, feltalálták az alkoholt. Tudós professzorok megállapítják a lázt, a normális hőfokot: ujjlenyomat után kipuhatolják a tolvajokat, ha ujjuk lenyomatát ott hagyják; a koponyatan alapján logikus sorrendben fel és levisznek nemzedékeket; az érzelmevilágában azonban tapogatódnak. A leglogikusabb következtetés, legélesebb látás esütörtököt mond az emberek érzelmevilágának vagy érzésének vizsgálatánál.

Az élet tanította az embert. Az élet szinpadján mindenki szerepet játszik. Így keletkeznek azután a fonák helyzetek, a meglepetések, amelyek az öröm vagy bánat érzelmét rejtik méhükben.

Hogy az érzelmeit mint fejezi ki, az kifejezhetetlen. Ha örül, akkor sir, ugrál, táncol, énekel, sóhajtozik, fütyül stb. stb. Ha bánkódik, ismét csak sir, sóhajtozik, ordít, fütyül stb. Mi tehát a fütyty, hogy keletkezik?

Ha az ember az ajakát összecücsösíti és erővel tolja ki a tüdejébe megszoruló felesleges levegőt — fütyöl; — ha széttartott szájjal, összeszorított fogakkal habzsolja az egészséges, friss levegőt — fütyöl; — tehát a levegőt ha kitolja, ha beszívja — fütyöl. Van ennek aztán rengeteg al- és válfaja: pl. ha mutatóujját megörbitve ajaka közé dugva, lélekzetét ezen desztillálja keresztül, fülsértő zugásban sivit fel — a fütyty; ha a mutató és középső ujj széttárva a nyeldeklióg bedugatik, a száj ez által szétfeszül, szabadhelyet engedve az erővel kilökött levegőnek, ez aztán a **fütytyök-fütytye**.

A fütytyel különféle érzésünknek és érzelmünknek adunk kifejezést. Ha boldogok vagyunk, vig áriákat, ismert kuplékat, lágy operette részleteket, fráter-nótákat fütytyünk;

ha bánkódunk, mi sem természetesebb, hogy Chopin gyászindulóját fütytyüljük, ha megégetjük valamely testrészünket, hirtelen fel-sívitó, éles fütytyel adunk kifejezést fájdalomknak, amely decrescendoval, az alig hallható, lágy sziszegés között — a fütytynek fiókja — pipianissimoban hal el, ha megvetésünknek, utálatunknak akarunk kifejezést adni, akkor vesszük elő a **fütytyök-fütytyét**.

Rettegett ellensége a művészeknek és politikusnak.

Nohát ilyenekkel fogadták a radikális csehek Ausztriában, — az általános választó jog Reichsrathjában — a bemutatkozó új osztrák minisztereket.

Erre a szép fogadásra ugyan elkészülhetett volna a megfoltozott Beck-kabinet, amely most azon fáradozik, hogy a kiegyezésnek nagy bajjal, jó utra terelt szekere fel ne boruljon. Az erős szociáldemokrata párt a kormány ellen fordult a keresztény-szociálista miniszterek kinevezése miatt. Bécsben tehát a béke kiütött. Uram! ha mi egyszer megereszthetnénk Bécsnek egy fütytyöt, elhíheted, hogy amint nagy események szülik a nagy embereket, mi erre az alkalomra felfedeznénk a **fütytyök fütytyének a fütytyét!**

H i r e k .

Személyi hir. Fernbach Károly főispán több fontos vármegyei és városi ügy elintézése végett Budapestre utazott. Holnap érkezik székhelyére vissza.

Az esküdtszék új elnöke. A szegedi kir. ítélőtábla a zombori kir. törvényszék esküdthírsége elnökévé az 1908. év tartamára dr. Eperjessy Béla kir. törvényszéki elnököt, helyettesül pedig Szedressy Ödön törvényszéki bírót jelölte ki.

Érseki tanfelügyelői látogatás. Zundl Péter egyházmegyei főtanfelügyelő e hó 8-án Monostorszegen járt a hittani tárgyak vizsgálata végett. A vendéget Nagy Béla plébános, áll. isk. gondnoksági elnök, Hegedüs Benjámin hitoktató és Gubitzka igazgató kísérték. A tapasztaltak teljesen kielégítették a főtanfelügyelő várakozását. Különösen kellemesen érintette az, hogy a tanulók a magyar beszéd elsajátításában annyira haladtak. Az érdemben a hitoktatónak is nagy része van. Az iskolák vizsgálata után a főtanfelügyelő Nagy Béla plébános kíséretében Bezdánba utazott.

Szegény iskolás gyermekek felruházása. A zombori jótékony magyar nőegylet, mint már évek óta, az idén is 120 elemi iskolás gyermeket lát el téli ruhával és ebbeli kiadásait részint az egylet pénztárából, részint pedig a jószívű adakozók adományából fedezi. Az ebbeli kiadás mintegy 1400 koronát igényel, miért is ugy a nőegylet tagjait, mint a jószívű igen tisztelt nagyközönséget a szegény gyermekek nevében is tisztelettel kérem, hogy az e célra szánt adományokat hozzám küldeni kegyeskedjenek, hogy a szegények nyomoruságát, mely a mai drágasági viszonyok miatt kétszeresen nehezedik rájuk, tehetségünk szerint enyhíthessük. Eddig is már több adakozás érkezett be e célra, melyekért a többi kegyes adományokkal együtt fog a nőegylet hálás köszönetet mondani. Wundszám Ida nőegyleti elnök.

Felolvasó estély. A Bács-Bodrog vármegyei irodalmi társaság folyó évi november hó 24-én délután 5 órakor a városháza nagytermében tartja 3-ik felolvasó estélyét. Az estély keretében dr. Balogh Ernő a társadalomról (essay) és Latinovits Szaniszló Vers a költészetéről és kisebb költeményekről tartanak felolvasást.

Csöd. A szabadkai kir. törvényszék Deutsch Salamon adai kereskedő ellen a csődöt elrendelte. Tömeggondnokul dr. Balányi Sándor adai, helyettesévé dr. Salamon Frigyes szabadkai ügyvédek neveztettek ki.

esebb, hogy
ha meg-
irtelen fel-
zést fájdal-
l, az alig
a fűtynék
l, ha meg-
k kifejezést
fütyét.

ek és poli-
a radikális
nos választó
utakozó új

n elkészül-
eck-kabinet,
y a kiegye-
elt szekere
aldemokrata
keresztény-
ése miatt.

Uram! ha
Bácsnak egy
nagy esemé-
mi erre az
kfütyének a

bach Károly
es városi ügy
szott. Holnap

elnöke. A
kir. törvény-
az 1908. év
törvényszéki
edressy Odón

ői látoga-
főtanfelügyelő
árt a hittani
endéget Nagy
oksági elnök,
Gubitzta igaz-
gelyesen kielé-
ozását. Külö-
nogy a tanulók
n annyira hat-
ónak is nagy
tán után a fő-
s kisérétében

gyermek
tékony magyar
az idén is 120
el téli ruhával
egyet pénz-
zívü adakozók
li kiadás mint-
niért is úgy a
rú igen tisztelt
ermek nevé-
y az e célra
küldeni kegyes-
nyomoruságát,
yok miatt két-
ségünk szerint
több adakozás
a többi kegyes
nögyelet hálás
ám Ida nöegy-

A Bács-Bodrog
olyó évi novem-
or a városháza
lyvasó estélyét.
ghy Ernő a tár-
ovits Szaniszló
költeményekről

ir. törvényszék
eskedő ellen a
dnokul dr. Ba-
vé dr. Salamon
nevezettek ki.

Kerületi népgyűlés. A szociál-
demokrata párt e hó 10-én kerületi népgyű-
lést tartott. A gyűlésen jelen volt vagy 80—100
ember. Elnökké Szávits János választották
meg. Varga István hosszasan foglalkozott
a szervező bizottság és a házi agitáció szük-
ségéről és buzdította a megjelenteket annak
megalkotására. Szükségesnek tartja — ugy-
mond — ezen bizottság megalakítását, mivel
beállhat az az eset, hogy gazdasági szerve-
zeteinket feloszlatják és így erre a bizott-
ságra hárul a szervezés munkája, valamint
ennek a bizottságnak kötelessége a leg-
messzebbmenő agitációt kifejteni az általános
titkos választói jog érdekében. Ennek a szer-
vezetnek akkorra ki kell építve lennie, hogy a
központ utasításai végrehajthatók és a küz-
delem tovább folytatható legyen. — A Sze-
lence városrészben egy 5 tagú bizottság alakít-
andó, amely bizottságnak az utcai bizalmi-
férjak tartoznak munkájukról jelentést tenni.
— Turkovits István szerb nyelven ismertette az
ötös bizottság feladatát. Ennek keretében
kiterjeszkedett a városi bizottsági tagválasztá-
sokra. A szociáldemokrata párt egymaga kép-
telen ezidőszerint jelöltjét győzelemre juttatni,
de ha a párt egy másik párttal egyezsége lép-
het, reménylik, hogy jelöltjük a városi tör-
vényhatósági bizottságba be fog jutni és
ezzel újra egy hatalmas lépéssel előbbre
juttatják eszméik diadalát. — A népgyűlés
a legszebb rendben oszlott fel.

**Alkoholelles munkásegye-
sület.** A szervezett munkásság körében
alakult „Magyarországi Alkoholelles Munkás-
egyesület”, melynek alapszabályai immár bel-
ügyminiszteri jóváhagyást nyertek, megkezdve
hódító útját a vidéki munkásszervezetekben.
Az alapszabályok szerint ugyanis Magyar-
országon belül mindenütt, ahol legalább tíz
tagja van, csoportot létesíthet. Mint örömmel
értesülünk, a zombori munkásság mindjárt
az első között megalakította a maga alkohol-
elless csoportját. A tisztikar: Weil Miksa
elnök, Klein József jegyző, Vogenberger
Szilveszter pénztárnok, Stempel Samu és
Baranyai Károly ellenőrök. Az eszme iránt,
mint halljuk, igen nagy az érdeklődés s a
zombori csoport előreláthatólag erős csoporttá
fog fejlődni. Hogy úgy legyen, hogy a Good
Templar-rendben kipróbált vezérkar buzgósá-
gát teljes siker jutalmazza, őszintén kívánjuk
mi is.

**Magyar szó német temeté-
sen.** Bulkesziben egy temetésen a következő
érdekes párbeszédet leste el tudósítónk:
„Tanító ur, kérem” — jelenti egy
német kis leány a tanítójának — „Neidhöfer
Mária a beteg Weber Krisztina helyett nem
akar a tisztelendő ur mellé állni s mig imád-
kozik, a kalapját és esernyőjét tartani.
„Lányom” — felelte a tanító ur —
„nem hogy nem akarná tartani, hanem mivel
a temetésen sokan vannak, Neidhöfer szé-
gyenkezik a sok ember előtt. Ezért Weber
helyére Fugenheimer Katalint rendezem.”

A tisztelendő ur, ki egyszersmind is-
kolaszéki elnök, jóleső érzéssel hallgatta végig
a tanítónak magyar csevegését szinnémet
tanítványával s tudósítónkkal együtt csodál-
kozott a nagy haladáson, melyet sváb ajku
gyermek a magyar nyelvben tettek.
A vallás- és közoktatásügyi miniszter a
magyar nyelvvel meg akarja ajándékozni a
nemzetiségeket. Ime Bulkeszi derék tanítója
nap nap után nyújtogatja az ajándékot német
anyanyelvű tanítványainak, minden bizonnyal
a községnek javára s az országnak öröme.
Sok ilyen tanítót a hazának!

**Szent Erzsébet jubileuma a
karmelitáknál.** Az Árpád-házi Szent
Erzsébet 700 éves jubileuma alkalmával a
karmeliták Szent István templomában jubi-
leumi ünnepély tartatik az alábbi sorrend
szerint: November 18-án este 5 órakor szent-
séges litánia, november 19-én reggel 6 óra-
kor énekes mise. Dél előtt fél 10 órakor
bunyevác szent beszéd. 10 órakor ünnepélyes
nagy mise, amely alatt a kaszinó dalárda
tagjai szent zsolozsmákat énekelnek. Délután
5 órakor magyar szent beszéd, utána ünne-
pélyes litánia. A jubileumi ünnep napján a
vők teljs bucsut nyerhetnek.

Kizárás. Az Independent Ordre Good-
Templar Neutral 22. sz. Akarat páholy folyó
hó 13-án megtartott ülésében Uriga Lajos
tagot, aki az alkoholtól való teljes tartózkodá-
sra letett fogadalmát megszegte, tagjai so-
rából kizárta.

Elsülyedt hajó. Monostorszeg mel-
lett is oly szűk és oly zátonyos a Duna,
hogy a mai alacsony vízállás mellett ugyan-
csak nagy feladat a hajókat még a legkipró-
báltabb kormányosoknak is irányítani. A
multkor fennakadt egy szénnel terhelt uszály-
hajó. A veszedelem csak fokozódott, mikor
a gőzös a hajóba belekapaszkodott, hogy a
zátonyról levontassa. Alig indult el a hajó,
az uszály megroppant és elsülyedt. A rako-
mányt most halásszák ki; a hajót pedig
szétszedik. Egy buvár is közreműködik a
munkában. A nem mindennapi csudát ugyan-
csak megbámulják.

Felülfizetés. A zombori kereskedelmi
alkalmazottak által folyó hó 3-án rendezett
háziestélyen a következők fizettek felül: Fal-
cione Gusztáv 4 kor. 40 fil., Roheim Zsig-
mond 3 kor. 20 fil., Weidinger Frigyes 1 kor.
80 fil., dr. Falcione Nándor, Müller Vilmos,
Robitsek Jakab, Mangliár Endre, dr. Gál
Rezső, Arató Andor 1-40—1-40 kor., dr.
Berkes Zsigmond, Hajnal N., Horváth N.,
Paresetits N. 1—1 kor., Stebler Károly, Weisz
József 80—80 fil., Tárcazy István 60 fil.,
Schön Dezső, Vukicsévits N., Deutsch Mór,
dr. Thurányi Zsigmond, dr. Bruck Jenőné,
Dörfler N., Biró N., Dedits Csedimir, Kulits
Mátyás, Szeles Lajos, Mihálovits N., Weidinger
Lajos, Singer Sándor, Kaldschein N.,
Szeles Jenő, Harmuth József, Goldfahn Ber-
talan, Lieber Mór, Zsubory N., Hrabovszky
N., N. N., N. N. 40—40 fil., N. N. 30 fil.
A rendezőség ez uton mond halás köszönetet
a nemesszívű adakozóknak.

Megkerült tolvaj. Dr. Török
Béla szabadkai gyakorló orvostól még június
hóban szobainasa több ékszer és ruhane-
müket ellopott és megszökött. A rendőr-
ség köröző levelet bocsátott ki a tolvaj inas
ellen. A budapesti rendőrség a napokban
Szabovlyev Sándor zombori illetőségű, 24
éves szolgát többrendbeli lopás miatt letar-
tózta. Kihallgatásakor megállapították,
hogy azonos dr. Török eltűnt szolgájával,
aki Szabadkán hamisított cselédkönyvet hasz-
nált s ezért sikerült ennyi ideig a letartóztá-
tatást elkerülnie.

Alakuló ünnepély. A magyarországi
cipész, csizmadia munkások és munkásnők
zombori csoportja folyó hó 17-én, vasárnap
könyvtára alapja javára a „Pokol”-vendéglő
ujjonnan berendezett összes emeleti termei-
ben műkedvelői előadás, világposta és tánc-
egybekötött negyedik évi alakuló ünnepélyt
rendez. Beléptidj személyenkint egy korona,
a gardedámnok felét fizetik. Felülfizetések
köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyug-
táztatnak. Kezdeté este 8 órakor. Színre
kerül: A három frakk. Vigjáték 3 felvonás-
ban. Irta: Brach József. A darab szereplői:
Kaits Antal, Lukács Mór, Schneider Béla,
Kaits Ferenc, Ujkéry Ferenc, Héhn János,
Ezt megelőzi: 1. Nyitány. Előadja: Lakatos
János zenekara. 2. * * * Monológ. Előadja:
Markovics Katica. 3. Visszavárlak. Költemény.
Irta: Endrőly Sándor. Szaválja: Varga Ve-
ronika. 4. Kakas ülön. Monológ. Előadja:
Tóth Mihály. Azon hölgy, ki legtöbb levelező-
lapot elad, valamint, ki a legtöbb levelező-
lap birtokában lesz, egy értékes nyeremé-
nyben részesül.

Szerencsétlenség játékból.
Bogán József és Bloj Ádám szitakötősegek
jóbarátok és együtt dolgoztak Witz Ferenc
ujvidéki sodrongyárában. A mult hétfőn
munka közben Bloj Ádám egy kis esomó
drótot dobott Boján felé, akit épen a szemén
talált; ezen Bogán annyira felmürgesedett,
hogy első felindulásában a kezében levő
fakalapácsot dobta Bloj felé. A kalapács
talált és Blojt fején érte, úgy, hogy az ütés-
től nyomban összeesett. Az előhívott orvos
Blojon agyrázkódást állapított meg és a vá-
rosi kórházba szállíttatta.

A tüdővész pusztítása. Most
jelent meg a Tuberkulózis című lap novem-
beri száma, mely szomorú statisztikát közöl

arról, hogy hány embert pusztított el ez év
július havában a tüdővész. A statisztika
szerint Szabadkán 40 áldozata volt a gümö-
kórnak, Bácskában 185-en, Baján és Zom-
borban 8-an, Ujvidéken 13-an haltak meg
egy hónap alatt tüdővészben.

Színház.

Polgár Károly ujjászervezett szintársu-
lata kedden (folyó hó 12-én) mutatkozott be
városunk közönségének. Az igazgató jó izlé-
sét dicséri a megnyitó darab megválasztása.
Bernstein Henry **Tolvaj-a** szép közönséget
vonzott a színház falai közé.

Az ügyesen felépített szindarab Éva
hiu leányának tetszeni vágyását ostromozza,
amely bűnre, lopásra viszi. Vétkét azonban
enyhíti, hiúságát részben érthetővé teszi sze-
relmes asszonyi szíve, mely ura elvesztéséért
aggódik.

Voysin Richard és Marie-Louise boldog
házasságban élnek. Az asszony a féltékeny-
ségig szereti férjét, aki viszonzza érzelmeit.
Hogy ezt biztosítsa magának, urának tetszeni
vágy s anyagi erején felül öltözködik. Mi-
dön hitelezői szorongatják, férje barátját,
Lagardes Raymondot meglopja. A gyanu,
bár tévesen, Raymond fiára, Fernande-ra
irányul, aki Marie-Louise iránt táplált szere-
lemből a bűnt magára vállalja. A bűnös
asszony már ráveszi férjét az igazság elhall-
gatására, de midőn az ártatlan Fernandenak
kétévi száműzetésbe kellene indulnia, bűnét
önként bevallja s maga megy férjével a
kiszemelt helyre.

A darab középpontjában álló, bűn-
ben is rokonszenves Marie-Louise személye-
sítője, Jászay Olga mindvégig lekötötte érdeklő-
désünket, akár mint szerelmes, kacér, majd bűn-
bánós becsületében sértett asszony. A II. felvo-
nás volt játékának legsikerültebb része, amely-
ben a legkülönbözőbb érzelmek, indulatok s
szenvedélyek hullámlását kellő fokozattal,
biztos tudással játszotta.

A sikerben gondos játékkal osztályos
társa Gózon Béla, mint a szerető, felesége
bűnét megbocsátó, nemesszívű férj alakítója.
Remete Géza a szerető apa, Breznay Anna
a mostoha, s Gózon Gyula a szerelmes ifju
szerepében megállták helyüket.

A sikerült este után annál kellemetle-
nebbül hatott a második napra kitűzött **Vig
özeveg** előadása. Már magában véve nem
helyeselhető, hogy új tagok élőzőleg előadott
darabban lépjenek fel, mert a közönség ön-
kénytelenül összehasonlítja tesz, s mivel az
ujság ingere elveszett, rendszeren az ujak hát-
rányára. Másrészt pedig rosszul esik látni,
hogy a drámai hősszerelmes a karba kerül s
amit nyert egyik nap a közönség tetszéséből,
másnap, talán ambícióját is sértő szerepből
eredő kedvetlen játékkal elveszti. Gózon
Béla második napi szereplését csak így tudom
megérteni. — Sokkal jobb játékot is láttunk
már Polgár szintársulatától. Nem is tudta
megmenteni még Kaposy Józának a magas
regiszterekben szépen csengő szopránja, sem
lehelletszerű pianója. Hiszem, hogy látunk
még szebb alakításokat s összejátékot s hal-
lunk jobb hőstenort. — Mindenekelőtt pedig
inkább jobb színlapot kérünk a titkár urtól.

2. L.

Heti műsor:

Pénteken: **Nászinduló**, színmű (uj-
donság).

Szombaton: **Szultán**, operette.

Vasárnap: d. u. **Aranyvirág**, ope-
rette; este: **Sogun**, operette (ujdonság).

HIRDETÉSEK.

A

korzó
kávéházat

megvette
Grün Gyula.

Hirdetés következik

T. c.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy Zomborban a Zarándok (sóbáz) utcában levő virágzó

harisnyakötő intézetemet

egy nagy harisnyakötő intézetbe művezetővé történt meghívásom következtében felozlatam, illetve azt első segédemnek

Osztrogonác Mária

harisnyakötőnek (lakik Rókus-utca 27. sz.) adtam át az összes gépeimmel együtt.

Midőn a nagyérdemű közönség szives pártfogását megköszönöm, legyen szabad ez alkalommal utódomat **Osztrogonác Mária** szives figyelmébe ajánlanom, ki általam lett kiképezve s az üzletben előforduló összes munkákat az átvett gépek birtokában a közönség legnagyobb meglegedésére végezteti.

Tudatom egyúttal, hogy a nekem munkába adott megrendeléseket szintén utódomnak **Osztrogonác Mária**nak (lakik Rókus-utca 27. sz.) adtam át és azt ő fogja elkészíteni.

Zombor, 1907. évi november hó 13-án.

Mély tisztelettel

Kniebeuer Mátyás,

volt harisnyakötő, jelenleg művezető.

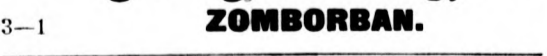
Eladó

egy modern **könyvszekrény** és egy **íróasztal.**

— Bővebbet

Paul Kálmán ügyvéd

ZOMBORBAN.

Erdélyi

zamos, borizú, finom fajta alma, kis és nagy mennyiségben eladó 12 krtól 20 krig. **Fehér Galamb-utca 5. sz.**

Mohács nagyközség elüljáróságától.

4580/1907. szám.

Arverési hirdetmény.

Mohács nagyközség a „Korona“-vendéglőt három egymásután következő évre, vagyis 1908. évi január hó 1-től 1910. évi december hó 31-ig terjedő időre nyilvános szóbeli árverésen a nagyközségi képviselő-testület által 176/1907. számú határozattal megállapított árverési feltételek mellett **1907. évi december hó 12-én délelőtt 9 órakor** a község háza kis tanácsstermében berbe fogja adni.

A kikiáltási ár évi 5050 kor. azaz: ötezerötven korona, melynek 10%-át árverezni szándékozik az árverés megkezdése előtt tartoznak készpénzben vagy óvadékképes papirokban az eljárást vezető községi bíró kezéhez lefizetni, vagy annak a községi pénztárnál történt előzetes letételel igazoló elismervényt átadni.

A képviselőtestület fentartja azt a jogot, hogy a legmagasabb ígértet tevő árverezők

közül az ígért összegre való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Egyéb feltételek a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők a nagyközségi főjegyző irodájában.

Mohács, 1907. évi november hó 8-án.

Fölker József,
főjegyző.

Jahoda Ede,
bíró.

Eladó lakházak.

Szelence Schweidel József-utcában levő 39. sz. és a Szóntai-uton levő 35. sz. lakházak eladók. Mindegyikben van **4 szoba, egy nagy előszoba, egy konyha, egy élesztár, zárt folyosó, fűskamra és mosókonyha.** Ezen kívül eladó: a Nemesmiliticsi-uton a vasut mellett levő **téglagyárnak 1/3, azaz egyharmad része,** valamint a **Bezdanban felépített új téglagyárnak 1/4 azaz egy negyed része** szabad kézből. — Bővebb értesítéssel szolgál

Angyal János,
339-3-1 építési vállalkozó Zomborban.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**
KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Bittermann Nándor és Fia

kő- és könyvnyomdája

ZOMBORBAN,

a vármegye palotájában.

Megrendelések a legrövidebb idő alatt szállíttatnak.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötői munkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállíttatnak.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Telefonszám: 18.

AGRARIA
MAGYAR GÉPFORGALMI R. TÁRS.

Benzinmotorok
Benzincsépplők
Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda
árjegyzéket

Levél cím:
„AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.